

**CONSILIUL SUPERIOR AL
PROCURORILOR**

*mun. Chișinău,
bd. Ștefan cel Mare și Sfânt, 73
tel.022-828501 e-mail:aparat@csp.md*

**THE SUPERIOR COUNCIL
OF PROSECUTORS**

*Chisinau city,
73, Ștefan cel Mare și Sfânt
tel.022-828501 e-mail:aparat@csp.md*

31 ianuarie 2023 nr.5/1-01d/23-246
La nr.18-23-70 din 04.01.2023

Domnului Sergiu LITVINENCO
Ministru al justiției

Domnului Roman CAZAN
Secretar general adjunct
al Guvernului

Vă prezentăm *infra*, opinia elaborată de către membrii-procurori din cadrul Consiliului Superior al Procurorilor în contextul procedurilor aferente promovării proiectului de lege privind accesul la informațiile de interes public, înregistrat cu numărul unic 1003/MJ/2022 și a proiectului de lege, înregistrat cu numărul unic 3/MJ/2023, privind modificarea unor acte normative (*asigurarea accesului la informațiile de interes public*).

Anexă: potrivit textului, pe 2 file.

Cu respect,

**Președinte al Consiliului
Superior al Procurorilor**

semnat

Angela MOTUZOC

NOTĂ

aferent proiectului de lege privind accesul la informațiile de interes public, înregistrat cu numărul unic 1003/MJ/2022 și proiectului de lege, înregistrat cu numărul unic 3/MJ/2023, privind modificarea unor acte normative (*asigurarea accesului la informațiile de interes public*).

În opinia noastră este necesară revizuirea cadrului normativ, care reglementează accesul la informațiile deținute de către autoritățile publice, însă modificările propuse în proiectele nr.1003/MJ/2022 și nr.3/MJ/2023 sunt, *per ansamblu*, excesive, nefiind analizate prin prisma testului proporționalității, pentru a exclude riscurile ingerințelor sau, eventual, a abuzurilor pe care le-ar putea genera.

Anvergura modificărilor de referință exprimă un impact major asupra paradigmei de acțiune a principiului accesului la informații, ceea ce determină o strictețe expresă în procesul de elaborare, care trebuie să pornească de la actualitatea problemelor abordate, să rezulte din realitățile juridice, regulile care guvernează activitatea organelor de drept și să țină cont de incidența și rezultatele normelor stabilite, asigurând convergența cu alte acte normative de aceeași valoare.

Fiind garantat de art.34 din *Constituție* dreptul la informație este un drept fundamental, care obligă autoritățile publice să asigure informarea corectă a cetățenilor asupra treburilor publice și asupra problemelor de interes personal. Dreptul la informație nu poate fi asigurat decât printr-un nivel adecvat al transparenței autorităților publice. În același timp, orice autoritate și/sau instituție publică este obligată să ofere informațiile solicitate, atât timp cât nu există un motiv legitim de a refuza aceste solicitări (*a se vedea Hotărârea Curții Constituționale nr.19/2015*). Adicional, este un imperativ să se țină cont de faptul că art.34 alin.(3) din *Constituție* stabilește regula potrivit căreia dreptul la informație nu trebuie să prejudicieze măsurile de protecție a cetățenilor.

Totodată, exercitarea dreptului la informație poate fi supusă unor excepții, care să permită abținerea de la prezentarea anumitor categorii de informații. Aceste excepții includ protecția securității naționale, a relațiilor internaționale, a vieții private a persoanelor, a confidențialității comerciale, a ordinii publice și a punerii în aplicare a legii, precum și refuzul de a prezenta informațiile primite în condiții de confidențialitate sau cele care rezultă din discuțiile interne. Pentru a putea fi invocate, *excepțiile trebuie să justifice existența unui prejudiciu pentru interesul public, în cazul în care informațiile ar fi comunicate* (§36 din Hotărârea Curții Constituționale nr.19/2015).

De asemenea, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a subliniat în jurisprudența sa că autoritățile statului, pe lângă obligația de a nu interveni arbitrar în viața privată a unei persoane, urmează să întreprindă acțiuni, care implică adoptarea unor măsuri, menite să asigure respectarea vieții private chiar și în sfera relațiilor între persoane.¹

Potrivit constatărilor instanței europene, conceptul de „viață privată” este un termen larg, care nu poate fi definit exhaustiv și care include integritatea fizică și psihică a unei persoane și, prin urmare, poate cuprinde mai multe aspecte ale identității persoanei, cum ar fi, de exemplu, identificarea de gen, orientarea sexuală, precum și elemente ce

¹ Cauza *Armonienė c. Lituaniei*, nr. 36919/02, § 36, 25 noiembrie 2008; Cauza *Söderman c. Suediei* [MC], nr. 5786/08, § 78, 12 noiembrie 2013.

privesc dreptul la reputație². Termenul respectiv include informațiile cu caracter personal, în privința cărora există o speranță legitimă că nu vor fi publicate fără consimțământul celor la care acestea se referă³.

Mai mult, în hotărârile Curții Europene se menționează că, deși limitele criticii acceptabile în adresa persoanelor care ocupă funcții publice sunt mai largi decât pentru persoanele particulare, în privința judecătorilor gradul de toleranță este mai redus⁴. Or, critica fără temeiuri plauzibile ar știrbi imaginea justiției în societate și încrederea de care aceasta urmează să beneficieze în vederea îndeplinirii actului de justiție.

Considerăm că pentru un act normativ ce ricoșează semnificativ nu doar asupra dreptului la libera exprimare și interesului public, dar și asupra activității instituțiilor de drept, este nevoie de o abordare multiaspectuală, care va reprezenta expresia unei viziuni de reconciliere a protecției datelor cu caracter personal și accesului la informațiile oficiale.

Evaluând condițiile elaborării proiectelor, considerăm că grupul de lucru constituit a promovat o abordare îngustă, cu expunerea viziunii doar din perspectiva solicitanților de informații, fără a lua în considerare necesitatea respectării echilibrului dintre interesul individual și cel al exigențelor impuse de confidențialitatea anumitor informații. Mai mult, observăm lipsa reprezentanților Centrului Național de Protecție a Datelor cu Caracter Personal în componența grupului de lucru pentru proiectele în speță, expertiza cărora este considerată valoroasă chiar de la etapa incipientă de elaborare (nu doar la etapa avizării), având în vedere obiectele de reglementare ale acestor proiecte de acte normative.

Propunem extinderea lucrărilor de elaborare/adoptare a acestor proiecte de acte normative, ce conțin riscul excederii limitelor impuse de principiile constituționale și găsim oportună atât constituirea mai multor grupuri de lucru reprezentative (de ex. un grup de lucru ar putea fi format din reprezentanți ai autorităților publice locale și un alt grup - din reprezentanții autorităților de drept), cât și consultarea opiniilor tuturor subiecților a căror activitate este vizată de prevederile proiectelor de lege în speță.

Membrii Consiliului Superior al Procurorilor:

Inga FURTUNĂ

Eduard VARZAR

Andei ROȘCA

Constantin ȘUȘU

Angela MOTUZOC

² Cauza *S. și Marper c. Regatului Unit* [MC], nr. 30562/04 și nr. 30566/04, § 66, 4 decembrie 2008.

³ Cauzele *Flinkkilä și alții c. Finlandei*, nr. 25576/04, § 75, 6 aprilie 2010, și *Saaristo și alții c. Finlandei*, nr. 184/06, § 61, 12 octombrie 2010.

⁴ Cauza *Nikula c. Finlandei*, nr. 31611/96, [MC], 21 martie 2002.